

ИНИЦИАТИВАТА „ТРИ МОРЕТА“ КАТО ВЪЗМОЖНОСТ ЗА УСКОРЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В ТРАНСПОРТНИ, ЕНЕРГИЙНИ И ЦИФРОВИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ

Кирил Станев, Георги Станев
kirilstanev@vtu.bg, georgi-stanev@hotmail.com

*Висше транспортно училище „Тодор Каблешков”
ул. „Гео Милев” №158, гр. София
БЪЛГАРИЯ*

Ключови думи: България, инициатива, инфраструктура, транспорт, финансиране, общество, енергетика, Черно море, Европа, страни

Резюме: Инициативата "Три морета" е регионална платформа за сътрудничество между 12 държави от Централна и Източна Европа, разположени между Адриатическо, Балтийско и Черно море. Целта на инициативата е да се насърчи регионалната интеграция и да се стимулира икономическото развитие чрез сътрудничество в области като инфраструктура, енергетика, дигитализация и туризъм. От своето създаване, инициативата „Три морета“ е постигнала значителен напредък в укрепването на сътрудничеството между страните членки и реализирането на множество инфраструктурни проекти. Регулярно се провеждат срещи на върха, на които се обсъждат и планират нови проекти и се оценява напредъкът по текущите. Финансовата подкрепа за проектите идва както от самите страни членки, така и от външни партньори като Европейския съюз и САЩ.

Проектът „Три морета“ предоставя възможности за значителни инвестиции в транспортната инфраструктура, които включват изграждането и модернизацията на пътища, железопътни линии, пристанища и летища. Като например, транспортен коридор, който свързва Балтийско и Черно море чрез Полша, Словакия, Унгария, Румъния и България. Железопътна линия, която свързва Полша с балтийските държави и интегрира региона в европейската железопътна мрежа.

В областта на енергетиката, целта отново е да подобри енергийната сигурност и свързаност между страните членки чрез развитието на инфраструктура за пренос на газ и електричество.

Отново като пример – газопровод, който да свързва газовите мрежи на Гърция и България, осигурявайки достъп до алтернативни източници на газ.

Интегриране на енергийните пазари на балтийските държави с тези на останалата част от Европа.

Дигиталната инфраструктура е ключов аспект на инициативата „Три морета“, като целта тук е подобряване на достъпа до високоскоростен интернет и стимулиране на иновациите в цифровите технологии. Възможност за проект, който ще осигури високоскоростни интернет връзки между страните членки.

УВОД

Инициативата "Три морета" е една от ключовите инициативи в региона на Централна и Източна Европа, насочена към укрепване на сътрудничеството и ускоряване на инвестициите във важни сектори като транспорт, енергетика и цифрови технологии. Международна геостратегическа инициатива, която обединява 12 държави простиращи се от Балтийско до Черно и Адриатическо море. По-конкретно тези държави са: Австрия, България, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словакия, Словения и Хърватска.

Целта на инициативата е да се създаде по-тясно сътрудничество в региона чрез подкрепа на инвестициите в проекти, които ще подобрят ефективността на транспортните мрежи, ще модернизират енергийната инфраструктура, ще развият цифровите технологии за подобряване на комуникацията, образованието, производителността, ангажираността и услугите за гражданите и бизнеса.

В тази връзка, за България, сътрудничеството е важна стъпка, защото предполага редица възможности за подобряване на регионалната свързаност, енергийната сигурност, дигиталното развитие и включително регионалната сигурност. Участието на България в инициативата ще допринесе, както за нейния икономическия растеж, така и за нейния международен престиж.

В този контекст, инициативата "Три морета" представлява значителна възможност за регионално икономическо развитие, като привлича вниманието не само на държавни, но така и на частни инвеститори. Нещо повече, стратегическият фокус върху транспорта, енергетиката и цифровите иновации, което се отбелязва прави тази инициатива ключова за модернизацията на инфраструктурата и за подобряване на бизнес средата не само в България, но и в региона.

СЪТРУДНИЧЕСТВО В ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Сътрудничеството в областите на инфраструктурата, енергетиката и цифровите технологии безспорно ще укрепи транспортната и енергийната инфраструктура, както и да се развият цифровите връзки между участващите страни. Не случайно проекти като изграждане на транспортни коридори, разширяване на енергийни мрежи и улесняване на цифровата комуникация са основния фокус на инициативата.

От създаването си през 2015 г. инициативата „Три морета“ е направила значителен напредък. Това личи от подписването на различни споразумения и договорености между участващите страни, които имат за цел да улеснят инвестициите и развитието на проекти в региона. Например, през 2019 г. е сформиран Фонд за развитие „Три морета“ с начален капитал от 500 милиона евро, който подкрепя инфраструктурни и енергийни проекти.

Впечатляващо е, че инициативата „Три морета“ получава все по-голямо внимание и подкрепа, както от държави-членки, така и от международни партньори. Това я прави една от ключовите инициативи за развитието на региона и за укрепването на връзките между страните в Централна и Източна Европа и дори пример за бъдещи подобни инициативи.

Сътрудничество между европейските държави е преди всичко за развитието на идеи свързани с ускоряване на инвестициите в транспортни, енергийни и цифрови инфраструктурни проекти (както в България, така и в останалите държави, включени в инициативата).

ИНИЦИАТИВИ И ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД БЪЛГАРИЯ

Възможностите, които се откриват за страната ни, може да превърне България в регионален лидер.

Подобно твърдение се подкрепя от следните примери, а именно инициативата може да подкрепи финансирането и инвестициите в ключови инфраструктурни проекти чрез създаване на финансови механизми, като Фонд за развитие "Три морета" или чрез привличане на частни инвеститори и международни финансови институции.

Инициативата може да насърчи развитието на транспортните коридори, които свързват регионалните пазари и подпомагат търговията и транзита на стоки. Това включва строителството и модернизацията на пътища, железопътни линии, пристанища и летища.

Инициативата може да допринесе за модернизацията и разширяването на енергийната инфраструктура, включително изграждане на нови енергийни възли и връзки, преминаване към по-чисти енергийни източници и подобряване на енергийната ефективност.

Инициативата може да подпомогне развитието на цифровите технологии и иновации чрез инвестиции в цифрова инфраструктура, киберсигурност и дигитални услуги. Това включва създаване на бързи интернет връзки, развитие на цифрови платформи за електронно управление и подобряване на достъпа до цифрови услуги за гражданите и бизнеса.

Инициативата представлява възможност за по-тясно сътрудничество между държавите-участници, което може да доведе до синергии в развитието на общи проекти и стандартизацията на инфраструктурните системи.

Тези възможности не само създават нови инфраструктурни възможности, но и стимулират икономическото развитие, подобряват конкурентоспособността на региона и улесняват привличането на чуждестранни инвестиции.

Проекти за обновяване и модернизация на съществуващите железопътни мрежи, включително електрификация на линии, повишаване на капацитета и намаляване на времето за пътуване.

Планиране и строителство на нови високоскоростни железопътни връзки, които да свържат ключови градове и региони, улеснявайки пътуванията и транспортната интеграция.

Изграждане и подобряване на пътища и магистрали, които да осигурят по-бързо и ефективно движение на превозни средства, както и подобрена връзка с другите видове транспорт.

Проекти за създаване на трансгранични пътища и коридори, които да улеснят търговията и транзита на стоки между държавите-участници в инициативата.

Инвестиции в модернизацията и разширяването на морските пристанища, за да се подобри обслужването на корабите и логистиката на товарите.

Проекти за създаване на мултимодални транспортни връзки, които да свързват морските пристанища със железопътната и автомобилната инфраструктура за оптимизиране на товарния транспорт.

Тези проекти не само ще улеснят движението на хора и стоки в региона, но и ще допринесат за по-голямата интеграция и сближаване на икономиките на участващите държави. Това може да създаде нови възможности за търговия, туризъм и обмен на знания и технологии, които да подпомогнат икономическото развитие на региона.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Инициативата "Три морета" има възможността и най – вече потенциала да трансформира Централна и Източна Европа, като стимулира инвестициите, насърчи регионалната интеграция и повиши конкурентоспособността на региона.

Въпреки това, за да се осъществи пълният ѝ потенциал, ще трябва да бъдат преодолені редица предизвикателства, като например липсата на финансиране, геополитическите препятствия, бюрокрацията, липсата на прозрачност, екологичните съображения, социалните последици, съпадението на интересите и глобалната конкуренция.

Важно е да се изградят силни партньорства между държавите членки, да се привлекат инвестиции от различни източници, да се осигури прозрачност и отчетност, да се вземат предвид екологичните и социалните съображения и да се гарантира, че ползите от инициативата се разпределят справедливо.

Инициативата 'Три морета' представлява значима възможност за ускоряване на инвестициите в транспортната инфраструктура в региона на Централна и Източна Европа. Проектите за развитие на железопътния, автомобилния и морския транспорт, фокусирани в рамките на инициативата, са ключови за подобряване на транспортните връзки, улесняване на търговията и транзита на стоки, както и за по-добро свързване на регионалните пазари. Проектите не само ще подобрят инфраструктурата, но и ще създадат нови възможности за икономическо развитие и сътрудничество между държавите-участници в инициативата."

При успешното преодоляване на тези предизвикателства, инициативата "Три морета" може да се превърне в ключов фактор за устойчивото развитие и просперитета на региона.

ЛИТЕРАТУРА:

[1] <https://3seas.eu/>

[2] <https://bbr.bg/>

[3] <https://www.mfa.bg>

THE THREE SEAS INITIATIVE AS AN OPPORTUNITY TO ACCELERATE INVESTMENT IN TRANSPORT, ENERGY AND DIGITAL INFRASTRUCTURE PROJECTS

Kiril Stanev, Georgi Stanev

kirilstanev@vtu.bg, georgi-stanev@hotmail.com

**Todor Kableshkov University of Transport
ul. Geo Milev'№ 158, gr. Sofia
BULGARIA**

Key words: *Bulgaria, initiative, infrastructure, transport, financing, society, energy, Black Seas, European countries*

Abstract: *The Three Seas Initiative is a regional platform for cooperation between 12 Central and Eastern European countries located between the Adriatic, Baltic and Black Seas. The aim of the initiative is to promote regional integration and stimulate economic development through cooperation in areas such as infrastructure, energy, digitalisation and tourism. Since its inception, the Three Seas Initiative has made significant progress in strengthening cooperation between member countries and implementing numerous infrastructure projects. Regular summits are held to discuss and plan new projects and assess progress on ongoing ones. Financial support for the projects comes both from the member countries themselves and from external partners such as the European Union and the United States.*

The Three Seas Project provides opportunities for significant investment in transport infrastructure, which includes the construction and modernisation of roads, railways, ports and airports. For example, a transport corridor linking the Baltic and Black Seas via Poland, Slovakia, Hungary, Romania and Bulgaria.

A railway linking Poland with the Baltic States and integrating the region into the European rail network.

In the field of energy, the aim is again to improve energy security and connectivity between member states through the development of gas and electricity transmission infrastructure.

Again, as an example, a gas pipeline linking the gas networks of Greece and Bulgaria, providing access to alternative sources of gas.

Integration of the Baltic energy markets with those of the rest of Europe.

Digital infrastructure is a key aspect of the Three Seas Initiative, the aim here being to improve access to high-speed internet and stimulate innovation in digital technologies. An opportunity for a project that will provide high speed internet connections between member states.